

L'illa

REVISTA DE LLETRES

L'ILLA 75 | TARDOR 2019 | 1€

Dossier:

**Més literatura infantil,
per favor!**

Perfil:

Jovi Sesar

El conte:

Raquel Ricart

Entrevistes:

**Ilan Brenman i
Ionit Zilberman**

Pasqual Alapont

El retrovisor:

**'El secret de
les cinc llegendes',
de Llorenç Giménez**

L'ILLA

30 anys de lectures
compartides

bromera

L'Illa és una publicació de Bromera, coordinada per Sandra Capsir i dirigida per Gonçal López-Pampló.

Col·laboracions

Manel Alonso Català, Mariló Àlvarez, Adolf Beltran, Carol Borràs, Eva Calvo, Elena Cívico, Marta Estrelles, Josep Antoni Fluixà, Àngels Francès, Francesc Gisbert, Lirios Jordà, Josep Marco, Rosa Mengual, Pep Molist, Isabel Marcillas, Maite Monar, Àlex Moragues, Raquel Ricart, Irene Rodrigo, Míriam Salvador, Pau Valls i Clara Vidal

Correcció lingüística

David Morell

Coordinació tècnica

Xavier Tortosa

Disseny gràfic

Carles Barrios

Maquetació

Carles Barrios, Eva Bueno, Pere Fuster i Susana Fraguas

Redacció i administració

Apartat de correus 147, 46600 Alzira (Ribera Alta),
telèfon 962 402 254
www.bromera.com
illa@bromera.com

Contractació de publicitat

comercial@bromera.com

Impressió

Rotimpres

Tirada

25.000 exemplars

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'Illa no s'identifica necessàriament amb els articles dels seus col·laboradors, ni els torna els originals no sol·licitats. L'Illa autoritza la reproducció dels seus articles si se'n fa esment de la procedència.

Raons contra el naufragi

Gonçal López-Pampló*

Quan es va publicar el primer número de *L'Illa*, jo era un xiquet que a penes sabia llegir ni escriure. El món, «en meravelles i jocs atrafegat», com escriu Josep Carner, devia semblar-me més senzill i amanós que ara, però alhora estrany i incompreensible. De la mà de la família, de l'escola i d'unes quantes llibreries, em vaig apassionar per la lectura. Les històries que descobria en les pàgines de col·leccions com ara «El Micalet Galàctic» o «El Vaixell de Vapor» m'ajudaven a projectar llum sobre una realitat que, a mesura que em feia major, em desconcertava més i més. Suppose que, quan llegim, les persones busquem això: un clell per on entre una mica de claror, enmig de la confusió d'una societat sovint fosca, brusca i violenta. Un far, en definitiva, un punt de llum en l'horitzó.

L'Illa celebra el seu trenta aniversari amb unes pàgines especials i uns quants canvis. La revista no pren el nom tan sols de l'etimologia àrab d'Alzira, la ciutat de Bromera, sinó també d'un motiu literari clàssic i de gran rendiment. Des d'Ulisses i Penèlope, una illa evoca el somni i l'aventura, el viatge i el retorn, la catàstrofe i el recer. Amb un llibre a les mans, no poques vegades, ens sentim com un naufrag que troba consol davant de la tempesta i companyia davant de la soledat. Però ben mirat, el compromís pel llibre i la lectura té sentit, sobretot, *contra* el naufragi. El naufragi entés com l'amenaça constant del pensament únic, de la censura, de la subordinació, de l'atac a la llibertat individual i col·lectiva, és a dir, el fracàs de la raó i l'entesa, la desfeta de la paraula, en última instància. Ara i sempre, *llegir, escriure i editar* esdevenen verbs contra el naufragi. Són *raons*, és a dir, paraules i arguments, que renoven l'esperança necessària en nosaltres mateixos. Sens dubte, aquella esperança estava molt present entre les persones que crearen la revista ara fa tres dècades, i és el nostre deure preservar-la.

*Director literari.

L'ILLA ON NAUFRAGAR

PAU VALLS

30 anys. Una illa de *Lletres*

Fa trenta anys, concretament l'hivern de 1990, es va publicar el primer número de *L'Illa. Revista de Lletres*, una publicació de Bromera distribuïda gratuïtament, de manera periòdica, entre les lectores i els lectors subscrits al servei de novetats de l'editorial. Des d'un inici, tingué un objectiu doble: d'una banda, difondre els llibres publicats i, de l'altra, «oferir als lectors –tal com s'expressava en l'editorial del número 50– un espai de reflexió al voltant de temes literaris i culturals d'interés més enllà de la presentació estricta de les novetats editorials». *L'Illa*, per tant, no va voler ser mai un catàleg d'informació

amb data de caducitat, sinó una publicació literària que, per la qualitat dels textos, es guanyara el respecte del públic i fora mereixedora d'una perdurabilitat major. I això, modestament, crec que ho ha aconseguit. Si no fora així, no s'entendrien els seus trenta anys de vitalitat ni els setanta-cinc números editats.

Nasqué per a fer front a l'escassa atenció que la premsa escrita i els mitjans de comunicació en general destinaven al món del llibre i de la lectura, i, en particular, a les obres de les editorials valencianes. Una desatenció que, per desgràcia, encara continua existint, a pesar d'alguns avanços

meritoris i de la irrupció dels extraordinaris recursos digitals. Lògicament, la revista ha evolucionat amb el pas del temps i ha sabut adaptar-se als canvis, però, per sort, no ha perdut cap dels seus objectius inicials.

Del primer número al dotzé tingué un disseny sobri i elegant de l'enyorat artista Enric Solbes, autor d'una gran part de la imatge visual de Bromera. La temàtica de cada número es dilucidava en les reunions del consell editorial format per Josep Ballester, Jeremies Barberà, Josep Antoni Fluixà, Josep Gregori, Víctor Oroval, Josep Palàcios i Enric Sòria, que va ser el primer coordinador de *L'Illa*. A aquests

Primer número de *L'Illa. Revista de Lletres*. Any 1990.

Enguany es compleixen 10 anys de la mort del primer dissenyador de la revista, Enric Solbes.

noms se n'afegiren, posteriorment, d'altres. I, des d'un primer moment, la quantitat i la qualitat dels col·laboradors, vistes amb perspectiva, resultaren ser extraordinàries. A *L'illa* van publicar destacats crítics i escriptors com ara Maria Aurèlia Capmany, Joan Triadú, Josep Iborra, Isidor Cònsul, Isabel-Clara Simó, Jaume Fuster, Joan Josep Isern, Josep Palomero, Maria-Mercè Marçal, Jesús Huguet, Francesc Calafat, David Castillo i Màrius Serra, entre molts altres. I es van tractar temes com la novel·la negra, la situació de la narrativa en general, la història, la literatura infantil, el teatre, els clàssics o la literatura d'aventures. A més, en cada número es publicava una entrevista en profunditat a un autor o autora. Per exemple, al sociolingüista Toni Mollà, a l'escriptor marroquí Mohamed Xukri, al guanyador del primer Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira, Miquel Ferrà, a Empar de Lanuza, a Josep Lozano, al dramaturg italià i futur premi Nobel Dario Fo, a Josep Palomero o a Isabel-Clara Simó, entre altres. Lògicament, s'ha de destacar l'entrevista magnífica que Enric Sòria li va fer a Joan Fuster i que es publicà en el número 6. Aquella entrevista tingué una gran repercussió per ser una de les últimes i de les

poques que va concedir l'assagista de Sueca en els darrers anys de vida.

«La revista
ha evolucionat amb
el pas del temps i
ha sabut adaptar-se als
canvis, però, per sort,
no ha perdut cap dels
seus objectius inicials.»

A partir del número 13, es fa ja un primer canvi de maquetació, però sense introduir encara el color, que serà incorporat, amb una certa vacil·lació, en el número 15, número a partir del qual Enric Sòria deixa la coordinació de la revista. Una coordinació que vaig assumir personalment en la tardor de 1995 i que, amb una implicació major o menor, he mantingut fins a l'actualitat amb l'ajuda i direcció posterior de companys i professionals de destacada solvència com Joan Carles Gorbés, a partir del número 26, i Marta Estrelles, a partir del número 60 i fins al 73. Des de l'última *L'illa*, la número 74, se n'ha fet càrrec Sandra Capsir. I,

amb aquest número, estem d'aniversari: trenta anys! Una bona ocasió per a reflexionar i introduir canvis que mantinguin la nostra revista de lletres en un nivell d'actualitat i d'interès d'acord amb els objectius inicials de la publicació.

Per això, potser, ha arribat ja l'hora de deixar la meua col·laboració editorial i donar pas a la renovació. Una renovació que tingué una primera fita important a partir del número 16, amb la maquetació encertada d'Enric Solbes, que durant molts anys es va mantindre com a emblema i distintiu de la revista, motiu pel qual, a la mort d'aquest extraordinari pintor i il·lustrador, no vaig tindre cap inconvenient a batejar, en un poema meu, la revista de lletres de Bromera amb el nom de *L'illa* Solbes. Des d'aleshores, són moltes les persones que hi han col·laborat i els temes que s'hi han tractat. És impossible fer-ne cap relació en tan poc espai, però estic segur que algú, algun dia, en farà un estudi acadèmic. *L'illa* s'ha transformat, amb els anys, en una publicació més atractivament periodística amb informació literària molt destacada. Esperem que els qui la continuen no oblidin mai el sentit i la utilitat de *L'illa*.

Josep Antoni Fluixà

El de les *onze*

Des de menuda que tinc una dèria amb els trens. És una de les primeres paraules que vaig aprendre, «anem a vore el *ten*», «mira el *ten*». Vivim a prop de l'estació i a les onze, un moment, els vidres de les finestres tremolen. Vaig demanar «un tren» en la primera carta que vaig fer als Reis de l'Orient, i cada diumenge, quan eixia a passejar amb el pare, li demanava d'anar a veure el tren. En créixer, en fer quinze anys, setze, dèsset, si un dia em trobava una mica tristota, o havia trencat pалletes amb les amigues, o m'havia discutit amb el pare, eixia de casa i me n'anava a l'estació. M'asseia en un banquet i em quedava a l'espera. Hi ha dos trens que s'aturen, un de matí i un altre de vesprada, però la resta passen rabents i no s'aturen mai. Sents el xiulet i tot de colp l'aire canvia, notes una velocitat que t'entra pels porus de la pell i quan el tren passa, veloç, ja t'ha arribat als ossos, aquella acceleració. És una sensació física molt potent; els cabells es fan enreire i es crea una espècie de buit en aquells segons en què el tren es dibuixa davant la mirada. «Què busques, allà?», m'havia demanat un dia el pare. «Allà, on?» «A l'estació.» «No busque res. M'agraden els trens, ja ho saps.» I el pare havia callat. No em va dir «no m'agrada que hi vagés», però va ser com si m'ho hagués dit i un temps

me'n vaig estar, d'anar-hi. Vaig pensar que potser no li agradava veure'm sola, però jo m'he fet a un cert grau de solitud, que la mare es va morir en nàixer jo i, encara que les dones de la família m'han fet de mares, viure sempre hem viscut el pare i jo, sols, i ell no és molt de les paraules. Així que quan me'n passa alguna, bona o dolenta, m'agrada d'anar a aquell banquet i mirar passar els trens o jo què sé, perquè ara de colp tot se m'ha capgirat, que el dia que vaig fer díhuit anys van aparéixer totes les ties a casa. Sorpresa!!! A mi les sorpreses em reboliquen la panxa i per això en acabat de dinar, quan ja havia bufat les espelmes, em vaig escapolir i me n'aní al meu banquet de l'estació. I encara no havia passat cap tren que la tia Lola se'm va plantar davant i em va dir «Ja n'hi ha prou, ho has de saber, que ton pare no viu». La tia Lola és la germana bessona de mon pare. És l'única que té clau de casa i pot entrar i eixir quan vol. No s'assemblen gens, el pare i ella, ni en el cos ni en el caràcter, però s'avenen tant com si encara fossen a la panxa de l'àvia, i segons diu la tia, que ella sí que és de les paraules, amb mirar-lo en té prou, per a saber què li cal. Tenen més germanes i germans i també tinc més ties per banda de la mare. Tots me n'han tingut cura, en

algun moment. Em pensava que era la neboda malcriada de tots pel fet de no tenir mare, però ara no ho sé. Potser tenien por, perquè el que m'ha explicat la tia Lola allà plantada davant del banquet de l'estació que ton pare no viu, és que la mare no es va morir de part ni res, com m'havien fet creure, sinó que un matí, quan feia un mes que m'havia parit, isqué de casa un poc abans de les onze i es tirà a la via al tren. El de les onze és un tren que no s'atura mai, un dels més ràpids, el tren que jo li demanava al pare de veure cada diumenge. I ara el meu món s'ha fos, com una bombeta que fa plaf! en una nit fosca i ja no hi veus res, però res de res. Cada diumenge, jo, anem a veure el tren, corre, que passarà el de les onze. Cada diumenge. El pare, de poques paraules. Jo tota sola en el banquet. Què busques, allà. Tot ha fet plaf!, ara.

Raquel Ricart

La fragilitat mediàtica d'una literatura

Adolf Beltran*

Una literatura no és una llista de llibres i autors, sinó aquell teixit que es conforma quan l'experiència lectora li dona sentit i consistència mitjançant la divulgació, l'estudi, l'intercanvi d'opinions i la crítica. Crec que la idea és de Robert Musil i, tot i que ell se centrava a considerar específicament el paper de la crítica, la imatge resulta bona per a descriure també la funció d'eixos altres exercicis de la cultura literària.

Els valencians hem arribat a tindre una producció literària en llengua pròpia d'abundància relativa i dignitat suficient, fins i tot remarcable. Aquesta mínima normalitat en el nivell de la creació, no obstant, es desenvolupa sobre una escassetat general de lectors que fa precària la salut d'una incipient indústria editorial.

Deixant de banda els dèficits d'alfabetització en una llengua minoritzada, i sense entrar a considerar les moltes peculiaritats d'un ecosistema que també forma part del més extens món de la cultura en llengua catalana, les lletres valencianes manquen de projecció en els mitjans de comunicació i, en conseqüència, tenen difícil articular les interrelacions que fan normal una cultura literària.

Parle de mitjans de comunicació de masses, perquè en l'àmbit més especialitzat hi ha publicacions amb prestigi ben guanyat i una continuïtat notable, com ara la revista *Caràcters* o aquesta on escric. Però no és cap secret que en la premsa generalista no han acabat de consolidar-se les plataformes dedicades a la cultura amb la projecció i la permanència desitjables. Una fragilitat mediàtica que afecta les nostres lletres i que constitueix una assignatura pendent del periodisme que des de la nova radiotelevisió pública s'assaja d'afrontar sense una gran determinació.

*Periodista i escriptor.

FLAIXOS

La Plaça del Llibre creix

Del 30 d'octubre al 3 de novembre es va celebrar a la plaça de l'Ajuntament de València una nova edició de la Plaça del Llibre, mentre que del 24 al 27 d'octubre va tindre lloc, per primera vegada, la celebració a Castelló. Bromera es va sumar a aquestes iniciatives amb un bon nombre d'activitats per a tots els gustos per a presentar les novetats de la tardor: sessions de signatures, presentacions, tallers, taules redones... En definitiva, va ser una ocasió immillorable per a emportar-se un llibre signat! Si us la va perdre, no patiu, ens veiem en l'edició de 2020.

Bromera en la Fira del Llibre de Frankfurt 2019

El catàleg de Bromera va tindre presència en la Fira del Llibre de Frankfurt, una de les més reconegudes arreu del món. Una delegació es va desplaçar a Alemanya per promocionar els títols dels autors i autores valencians en la cita literària, que enguany es va celebrar del 16 al 20 d'octubre. En aquesta edició, que va comptar amb editorials procedents de més de cent països, Noruega va ser la convidada d'honor.

Adeu a dos mestres de la paraula

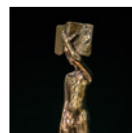
Recentment ens han deixat dos grans mestres i enamorats de les lletres. L'escriptora Carme Miquel i el contacontes Llorenç Giménez ens han fet gaudir amb les seues històries, bé siga a través de la paraula escrita o de viva veu, en forma de novel·les, relats, endevinalles, rondalles i acudits. El llegat que tots dos han deixat i la seua implicació en la promoció de la cultura, han merescut el reconeixement de bona part de la societat valenciana, les institucions culturals i el món del llibre.

DUBTES

Segons un informe difós per la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya, la facturació per venda de llibres editats va augmentar un 1,9% en 2018. Significa això que, finalment, estem deixant arrere la crisi del sector editorial? Podem ser optimistes de cara al futur?

D'altra banda, aquest informe registra que l'increment va ser del 2,04% en el cas del paper, mentre que el llibre electrònic va retrocedir un 0,1%, en línia amb el que ocorre a la resta d'Europa i als Estats Units. Significa això que el format tradicional s'ha imposat definitivament sobre l'electrònic? Encara hi ha por que el llibre digital pose fi a la lectura en paper?

La Federació de Gremis d'Editors d'Espanya ha declarat que aposta per buscar un pacte d'estat per la lectura i el llibre que implique tota la societat civil. Aquesta iniciativa pretén anar més enllà d'un pla lector i busca una major mobilització de tots els agents involucrats. Serà possible aconseguir-ho? O es quedarà tot en paper banyat i bones intencions?

Compte arrere per als Premis Literaris Ciutat d'Alzira 2019

El mes de novembre té lloc una nova edició dels Premis Literaris Ciutat d'Alzira. El divendres 8, la sala Rex Natura acull el tradicional sopar literari on es donaran a conèixer els guanyadors i les guanyadores de la XXXI edició del certamen. Abans del lliurament dels guardons, s'han celebrat les Jornades Culturals, en les quals s'ha fet una mirada a la societat actual a través de veus com César Bona, Anna Moner, Eugeni Alemany o David González.

**La rata Marieta
«El Micalet Galàctic»
celebren el 30
aniversari**

A Bromera ens preparem per a un 2020 d'aniversaris. D'una banda, la col·lecció més emblemàtica del segell, «El Micalet Galàctic», arriba als 30 anys d'existència amb més de dos-cents títols a l'esquena. No debades podem parlar ja d'una autèntica #generacióMicalet o #generacióbromera.

De l'altra, fa també trenta anys, l'aleshores editora de Tàndem Rosa Serrano, la il·lustradora Lourdes Bellver i l'escriptora Fina Masgrau van crear la rata Marieta,

«L'objectiu és continuar per aquesta via: fer teatre per a adults i joves, investigar allò que ens vincula en aquesta societat, tant en les arrels com en les preocupacions més contemporànies.»

JOAN NAVE. *Diari La Veu*

«Ara estic llegint molta literatura femenina. Un dia em vaig adonar que el meu bagatge cultural estava fet pel patriarcat!»

LOURDES TOLEDO. *Eldiario.es*

«El que a mi m'interessa de la literatura, sobretot, és que em proporcione ferramentes per a intentar entendre o almenys plantejar-me les coses que succeeixen al meu voltant.»

VICENT USÓ. *3x4.info*

«Prohibir el mòbil de manera taxativa no té sentit, perquè no ajuda a responsabilitzar-se'n de l'ús, sinó que el converteix en una eina opaca a l'educació.»

ENRIC SENABRE. *Revista Emociona't*

«Jo escric com pinte: utilitze el llençuatge i les paraules de la mateixa manera que utilitze els pinzells i les espàtules.»

ANNA MONER. *Vilaweb*

que es convertiria en la protagonista d'una sèrie de títols destinats a xiquets i xiquetes. Tres dècades després, podem dir amb orgull que la sèrie continua editant-se i creixent. Per molts anys més!

**Oberta la inscripció
a la Trobada de
Professorat
de València**

La 5a Trobada de Professorat de València se celebrarà el 29 i el 30 de novembre a Xàtiva sota el títol «Creativitat escrita. Recursos per a impulsar l'escriptura a l'aula». L'activitat formativa, homologada per la Secretaria Autonòmica d'Educació i Investigació, tractarà temes com el procés narratiu, la construcció dels personatges o l'escriptura en l'època d'Internet.

**'Dinamarca'
al Teatre Rialto**

El passat 3 d'octubre, el Teatre Rialto de València va acollir l'estrena de *Dinamarca*, el text que tanca la trilogia *Europa en Guerra* i l'última obra concebuda conjuntament per Rodolf i Josep Lluís Sirera. Situada durant diversos moments del període comprés entre 1933 i 1945, *Dinamarca* ens presenta la història d'un pastor luterà i la seua família en un context marcat per la guerra, la desconfiança i les grans passions humanes.

**Hervé Le Corre
a la BCNegra**

Hervé Le Corre participarà en la pròxima edició del festival BCNegra, que tindrà lloc del 30 de gener al 9 de febrer de 2020 a Port Apatxe. L'autor de *Gossos i llops* –un relat fosc sobre relacions tòxiques, suspens i ambients aterridors–, signa amb una rúbrica inconfusible un nou capítol de la novel·la negra de suspens amb *A l'ombra del foc*, un relat ambientat a la Comuna de París.

Els + venuts

Adults

1 violeta i el llop
Mònica Richart

2 Els colors de l'incendi
Pierre Lemaitre

3 La mirada de vidre
Anna Moner

4 La plaça del Diamant
Mercè Rodoreda

5 El senyal
Marta Meneu-Borja

LIJ

**1 Les princeses (menudes)
també es tiren pets**
Ilan Brenman i Ionit Zilberman

2 Superbaquet
Martín Piñol

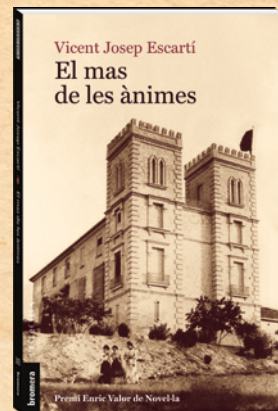
3 El laberint del faune
Guillermo del Toro i
Cornelia Funke

4 Sis anys, sis casetes
Josep Gregori i Fran Parreño

5 Un somni fet realitat
Olivier Tallec

Amb veu de *dona*

El mas de les ànimes
Vicent Josep Escartí
Bromera, 2019

Un seguici mortuori. Un cos inert que avança, lentament, a reunir-se amb els seus avantpassats. Hom podria esperar el punt de vista de l'enterrador, que apreciaria la solitud d'aquell fèretre, a qui no acompanya cap familiar o amic. O hi podríem haver trobat un narrador objectiu, qui en seguiria circumspecte la trajectòria. Però no: és la perspectiva de la morta, la sorprenentment longeva Maria Celidònia Palop, la que ens narra el seu camí envers el cementeri, acompanyada no de vius, sinó de morts.

Així és com Vicent Josep Escartí (Algemés, 1964) ens endinsa en la seua nova proposta de narrativa històrica, premiada amb l'Enric Valor de Novel·la (2018), que recorre els segles XVIII, XIX i primer terç del XX de la mà d'una protagonista femenina, el punt de vista de la qual marca profundament el tarannà del relat sobre la seua llarga nissaga i els esdeveniments històrics de què fou testimoni. Des de la distància, sense entendre massa bé què volen els reis dels joves del poble, per endur-se'ls a terres llunyanes... La Palopa ha conegut unes quantes guerres i ha viscut el dolor de la soledat i la incertesa, però el dia de la seua ajornada mort encara no ha trobat la resposta al perquè que la manté perplexa.

La veu de la protagonista i els que la precediren en el temps es fa evident, en la novel·la, a través d'un estil que combina la sensació d'oralitat amb una creativa reproducció de la llengua del segle XIX, que ens arriba fresca i aparentment espontània: l'aroma d'autenticitat és, sens dubte, un dels grans encerts de l'obra.

Un altre punt interessant és el de la construcció del realisme màgic a què Es-

cartí ja ens té acostumats: amb naturalitat, els morts habiten entre els vius i els fan paper de memòria, i el temps esdevé relatiu i simbòlic quan, si així ho demana la trama, queda suspès en el calendari. També és profund el procés de transformació que experimenten els personatges, empesos per girs argumentals sovint macabres, emmarcats en un espai, el mas de la Morera, que hi funciona com un agent més, ple de secrets (alguns, d'autèntica llegenda).

«El retorn d'Escartí
al panorama de la
novel·la històrica
s'ha fet esperar,
però ens ofereix una
obra densa, madurada
amb el temps, que
reprodueix alguns dels
trets interessants de
la seua prosa.»

El pes del mal s'hi deixa sentir en dues dimensions: d'una banda, en les conseqüències que pateixen els habitants d'un poble de l'interior rural valencià a causa dels conflictes bèl·lics (la Guerra dels Mil Dies, la de Cuba, la primera i la segona del Marroc, etc.); la novel·la arranca, justament, amb l'inici de la Guerra Civil espanyola,

i aquest punt d'ancoratge històric no és gratuït. De l'altra, el mal que habita els homes es fa patent al llarg de tota la història, on trobem escenes d'abusos de tot tipus i de crueltat desapassionadament narrada, però, justament per això, encara més punyent.

El retorn d'Escartí al panorama de la novel·la històrica, després de *L'abellerol mort* (2009), s'ha fet esperar, però ens ofereix una obra densa, madurada amb el temps, que reprodueix alguns dels trets interessants de la seua prosa (realisme màgic, llengua viva, costumisme, personatges potents) i innova en el retrat d'un món filtrat per ulls femenins, que ens ofereixen una versió alternativa dels fets històrics de vora tres segles.

M. Àngels Francés Díez

Un univers literari amb *segell propi*

Pedres que han
de ser remogudes
Jovi Sesar
Bromera, 2019

Jovi Sesar té dos trets distintius que actuen com a targeta de presentació: un somriure honest i acollidor i una facilitat de paraula extraordinària que destil·la un punt d'ironia i sensatesa. Ambdues característiques palesen el tarannà d'una persona desperta, inquieta intel·lectualment, i amb una passió contagiosa pel món de la cultura.

Sens dubte, la seua narrativa queda impregnada per tots aquests aspectes. La seua obra –que abraça el relat curt, la novel·la, el teatre o l'assaig– és una bona mostra del seu bagatge i del seu ampli interès narratiu.

El seu jo literari i periodístic

Periodista i escriptor, la seua versatilitat li ha permés treballar en els mitjans de comunicació amb diferents perfils. Darrerament, combina la seua carrera literària amb la gestió de la Mancomunitat Cultural de la Marina Alta.

La seua vocació per les lletres es va manifestar ben prompte, en l'adolescència. La seua primera obra publicada, el recull de relats *Sis contes i una novel·la incerta*, inclou alguns dels seus primers escrits, com ara el que el va impulsar a seguir escrivint. Aquest tret d'eixida va donar pas a altres obres dins del camp de la narrativa que han anat consolidant la seua carrera literària, com ara *Efectes secundaris*, Premi Soler i Estruch, *Últimes existències* –publicada per Bromera i guanyadora del Premi Ciutat de València–, *Una història de ficció* i *El traductor*. Recentment, també ha col·laborat en el recull

de relats de gènere negre *Assassins valencians*.

«La seua prosa elegant, curosa i directa confegeix a les seues obres un estil molt personal.»

A més, des de 2012 manté el blog *Calcetins desparellats*, un espai de difusió de la seua literatura i també una finestra oberta –fruit del seu vessant periodístic– a la crítica, la reflexió, el debat o l'anàlisi de l'actualitat sobre un ampli ventall temàtic: política, literatura, cinema, televisió... Alhora, és un espill que ens permet conèixer millor l'univers personal i literari de l'autor.

Marcant diferències

La seua prosa elegant, curosa i directa confegeix a les seues obres un estil molt personal. A més, el seu esperit crític, present en la majoria dels seus llibres, convida el lector a reflexionar sobre els temes que aborda.

Aquest és el cas de la seua última obra, *Pedres que han de ser remogudes*, amb la qual ha aconseguit erigir-se amb el Premi València de Narrativa en Valencià Alfons el Magnànim, un dels més importants del nostre panorama literari, i ho ha fet marcant diferències. Per primera vegada, s'ha premiat un recull de relats curts, i ho ha acon-

seguit sent el guanyador més jove del certamen.

Els relats que configuren el llibre tenen un denominador comú: la perversitat. Amb aquesta obra, Sesar ha volgut retre homenatge al gènere negre explorant diferents estils i punts de vista, proposant un recull coherent i divers alhora, com va destacar el jurat que la va escollir. L'holocaust, les fosses del franquisme –que donen títol a l'obra–, o la guerra dels Balcans, protagonitzen les pàgines d'aquest nou llibre que veurà la llum aquesta tardor.

L'obra traspua maduresa i confirma l'autor com una veu consolidada, clara i potent amb un univers literari ric i genuí que ja s'ha guanyat el seu espai diferenciat dins de les nostres lletres.

Carol Borràs

Jovi Sesar ha estat guardonat recentment amb el Premi València Alfons el Magnànim.

Ilan Brenman:

«La història va nèixer de manera simple, en el meu ambient familiar, per això també pot ser universal»

En 2011 arribava a les llibreries *Les princeses també es tiren pets*, un àlbum amb textos d'Ilan Brenman i il·lustracions de Ionit Zilberman. L'obra contava la història de Laura, una xiqueta que un dia arriba a casa molt contrariada perquè un company de classe li ha assegurat que les princeses també es tiren pets, i ella no acaba d'estar-ne segura. Per sort, son pare té *El llibre secret de les princeses*, un volum misteriós que els ajudarà a resoldre tots els seus dubtes...

Amb aquest punt de partida tan original, el relat de Brenman i Zilberman trenca amb els estereotips i rols de gènere tradicionals, començant pel de les princeses fràgils i delicades que no es mouen de la seua habitació i l'única ocupació de les quals és esforçar-se per estar guapes. L'àlbum es va convertir prompte en un èxit de vendes internacional, amb més de 40.000 lectors en tot el món. Ara, els autors presenten una adaptació en cartó d'aquest magnífic treball, pensat perquè els més menuts i menudes puguin accedir a la història.

Princeses que trenquen estereotips

Segons conta Ilan Brenman, la història va nèixer en 2007 d'una manera molt casual. L'autor parlava amb la parella mentre la filla jugava a prop, vestida de Blancaneu. De sobte, els va arribar una olor estranya i el matrimoni es va acusar d'haver llançat la bomba fètida, però tots dos van jurar que eren innocents. Aleshores, miraren la seua filla i, en adonar-se que havia sigut ella, van esclafir a riure.

La xiqueta es va posar a plorar immediatament en sentir les rialles i, per a consolar-la, sa mare li va dir que no plorara,

que les princeses també es tiraven pets. A partir d'aquesta frase, la història va anar formant-se al cap de Brenman, que va començar a entreveure les possibilitats que obria una història com aquella.

«Un bon text literari fa que les persones hi projecten els seus somnis, independentment del que l'autor haja previst.»

De fet, el més interessant de *Les princeses també es tiren pets* és que, dins d'aquest vessant que trenca amb els estereotips de gènere, cada lector pot extraure el seu missatge particular. A més a més, per a Brenman, «un bon text literari fa que les persones hi projecten els seus somnis, independentment del que l'autor haja previst», i això li encanta. Li agrada que cada lector i lectora tinga el seu propi punt de vista sobre el conte.

Il·lustrant una idea

Ionit Zilberman va ser l'encarregada de plasmar aquest relat sobre el paper i va afrontar la dificultat de representar una cosa invisible, com un pet. Encara que la seua primera idea va ser utilitzar gargots per a representar les flatulències pel so que emetien, l'editorial original, al Brasil, li va demanar canviar-ho per alguna cosa més sofisticada. Així, els pets de les princeses es van convertir en un so visual que combina pentagrames amb lletres. No

obstant això, la il·lustradora confessa que li va encantar la possibilitat de recuperar els gargots en la nova edició en cartó publicada a Bromera.

Com a il·lustradora, Zilberman treballa habitualment amb tècniques mixtes, dependent del tema i l'atmosfera de cada conte. En aquest cas, va utilitzar tinta acrílica, llapis de colors i papers diferents. «L'interior d'*El llibre secret de les princeses* està tenyit amb café per a donar-li una aparença antiga», afeg. Els dibuixos, per la seua banda, estan fets amb tinta xinesa, amb alguns detalls en ploma i pa d'or. De la mateixa manera que Brenman confessa que més de la meitat dels seus llibres van nèixer de la convivència i l'observació de les seues filles, Zilberman explica que no té fills i, per això, pensa que hi ha un lloc des d'on deu poder parlar com una xiqueta: «Dibuixa des que era menuda. Possiblement, eixa xiqueta encara està present quan ho faig».

Un èxit internacional

L'autor explica que la història original va nèixer de forma simple, en l'àmbit familiar, però que això mateix pot fer-la universal. Potser eixe és un dels secrets de l'èxit de l'obra, que ha estat traduïda a deu idiomes i adaptada a una obra de teatre i un musical. «És una alegria veure una creació obrint les ales i conquerint diversos racons del món i diferents formes d'expressió», apunta Brenman.

La il·lustradora, en canvi, pensa que l'àlbum triomfa internacionalment perquè als xiquets i les xiquetes els encanten els temes escatològics i també les princeses. «Aquest llibre té les dues coses. Estic segura que l'èxit hi té molt a veure. La res-

Les princeses (menudes) també es tiren pets
 Ilan Brenman
 Il·lustracions de Ionit Zilberman
 Bromera, 2019

ta –afig– se suma a l'etern misteri: quins llibres tenen èxit i per què? Jo tampoc en sé la resposta.»

Plans de futur

Ambdós autors es mostren emocionats amb l'adaptació de l'obra per als més menuts. A més a més, la versió en cartó, *Les princeses (menudes) també es tiren pets*, arriba amb noves il·lustracions. Zilberman explica que retrobar-se amb Laura després de tants anys ha sigut una experiència molt bonica. «Quan vaig il·lustrar el primer llibre, encara estava començant la meua carrera i crec que el dibuix també canvia a mesura que u va creixent. Hui, dibuixar Laura és com visitar un lloc ja conegut, però amb uns ulls distints, més madurs.»

Quan preguntem a Ilan Brenman si podem esperar més històries de Laura, l'autor es mostra feliç amb la possibilitat: «Qui

«Dibuixe des que era menuda. Possiblement, eixa xiqueta encara està present quan ho faig.»

sap? Sempre estic obert perquè les històries m'arriben al cap». De moment, però, ell i Ionit Zilberman es dediquen a refer alguns dels llibres que van crear junts fa uns anys al Brasil. Esperem que prompte puguem gaudir dels resultats també en aquest costat de l'oceà.

Mariló Àlvarez

Ilan Brenman és autor de més de 60 llibres infantils, molts dels quals han sigut traduïts a diferents llengües i han rebut premis de prestigi. El seu èxit *Les princeses també es tiren pets* ha esdevingut tot un fenomen amb més de 55.000 exemplars venuts al nostre país, i compta ja amb una adaptació teatral i un musical. A Bromera ha publicat altres àlbums infantils, tots amb molt bona acollida per part del públic.

Ionit Zilberman va nèixer a Israel, però viu al Brasil des de la infantesa. Amb *El llibre secret de les princeses que també es tiren pets* ha il·lustrat ja més de 40 llibres, entre els quals *Les princeses també es tiren pets*, *Els animals també es tiren pets* i *La cicatriu*, publicats a Bromera.

Les princeses (menudes) també es tiren pets és un llibre que trenca amb els estereotips de gènere de manera original i divertida.

Després de l'èxit internacional *Les princeses també es tiren pets*, Ilan Brenman i Ionit Zilberman presenten l'adaptació en cartó d'aquesta obra, pensada per als lectors més menuts.

El laberint del *faune*

El laberint del faune
Guillermo del Toro i
Cornelia Funke
Bromera, 2019

Una obra mestra del realisme màgic

Quan va crear *El laberint del faune*, Guillermo del Toro difícilment podia imaginar l'èxit en què es convertiria: tres Oscars, un Golden Globe, tres BAFTA –incloent el de Millor Pel·lícula en llengua no anglesa–, set Goya –incloent el de Millor Guió Original–, deu Ariel, el Premi Sant Jordi a la Millor Pel·lícula Espanyola... Aquesta llista inacabable de distincions avala l'èxit del film entre la crítica especialitzada. Els més d'un milió d'espectadors que gaudiren de la pel·lícula als cinemes demostren la gran acceptació que va tindre entre el públic.

Així, la història d'Ofelia i sa mare va arrelar a les sales de cinema de tot el món i es va convertir ràpidament en un fenomen internacional. Personatges com l'Home Pàl·lid o el mateix Faune prompte van passar a formar part de l'imaginari popular. De fet, no és difícil trobar figures, joguets i altres formes de marxandatge que els representen o que emulen les escenes més icòniques de la pel·lícula.

El film, a l'abast dels lectors

Recentment, la reconeguda autora de fantasia juvenil Cornelia Funke –creadora de sagues literàries tan populars com *Cor de tinta*– ha acceptat el repte d'adaptar en forma de novel·la la història de realisme màgic creada per Guillermo del Toro en 2006. Tanmateix, no només ha encarat el desafiament, sinó que, de fet, l'ha superat amb escreix. La seua versió d'*El laberint del faune* és un relat totalment fidel a la pel·lícula que, de la mateixa manera que aquesta, aconsegueix endinsar el lector en un món màgic, entre la realitat i la ficció.

Aquesta edició, a més a més, compta amb dos al·licients immillorables. D'una banda, el llibre inclou una desena de microrelats escrits per Del Toro que aprofundeixen en el món de les fades del qual, suposadament, prové Ofelia, i que complementen la història principal a la perfecció. De l'altra, trobem les magnífiques il·lustracions d'Allen Williams, delicats dibuixos a llapis que reproduïxen els personatges tal com els vam conèixer en el film original.

«El llibre inclou una desena de microrelats escrits per Del Toro que aprofundeixen en el món de les fades del qual, suposadament, prové Ofelia.»

Un relat atemporal

Amb tot, malgrat estar ambientada en la Guerra Civil espanyola, l'aventura d'Ofelia i la seua trobada amb el Faune és un relat atemporal que conquerirà lectors de totes les edats. Els més joves quedaran captivats per la fantasia que irradia la seua imatgeria; els majors, en canvi, es deixaran seduir pel retrat acurat de l'Espanya dels anys trenta i com aquesta s'entrellança subtilment amb la màgia que impregna la natura que envolta els protagonistes.

A més a més, la novel·la no està escrita pensant només en els fans de Guillermo del Toro. Sens dubte, els afi-

cionats a la seua obra gaudiran d'aquesta adaptació i, a través de les seues pàgines, que traspuen un realisme màgic evocador i subtil, rememoraran la pel·lícula en la qual s'ha inspirat.

No obstant això, qualsevol lector o lectora que desconega el treball del cineasta mexicà està d'enhorabona: tindrà la sort d'intermar-se per primera vegada en aquest món fascinant, ple a vessar de criatures que existeixen en els límits entre la imaginació i la realitat, en les costures del món, i només es deixen entreveure davant d'uns pocs escollits... Seràs un d'ells?

Àlex Moragues

© Allen Williams

Els drames *silenciosos*

El senyal
Marta Meneu-Borja
Bromera, 2019

La veïna del segon. La dona de fer faenes a qui cada dia dius adeu en eixir de l'oficina. La cosina que viu al poble del costat però amb qui només parles a Nadal, per desitjar-vos bones festes. Dones que t'envolten i que, alhora, desconeixes. Cadascuna protagonitza unes comèdies, i, potser amb més freqüència, uns drames silenciosos. I tu no hi pares atenció. Ja en tens prou amb els teus.

La incomunicació amb els més propers és un fenomen que s'estén fins i tot pels pobles o barris on la tradició dicta un tracte familiar amb clàssics i nouvinguts, sense distincions. Es diria que com més ens rendim a les xarxes socials, on exhibim impudicament una vida idealitzada, més ens repleguem en nosaltres mateixos a la vida física, real, eixa vida on els avatars encara no han suplantat les persones de carn i os.

Eixa manca d'intimitat i transparència amb els més pròxims és el fil que cus les relacions que es desenvolupen –o no– entre els personatges d'*El senyal*, la novel·la que l'escriptora i periodista Marta Meneu-Borja acaba de publicar amb l'editorial Bromera. Joana, Val o Dori són veïnes del mateix barri i s'han creuat més d'una vegada pel carrer. Algunes estan unides per llaços de parentesc o d'amistat, i, tanmateix, ignoren què les preocupa, què els fa mal.

El fanguer de silenci que s'estén entre les protagonistes d'aquesta novel·la coral és l'ecosistema perfecte perquè sorgisquen i arrelen els pitjors mals que colpegen les dones: la violència física i psicològica, la por de realitzar accions tan quotidianes com caminar sola de nit pel carrer o l'odi i el fàstic cap al propi

cos. Les dones a través de les quals ens endinsem en aquestes xacres se situen en diferents punts d'un ampli espectre d'edat: si bé hi ha adolescents que seran espill per als i les joves, també hi trobem Joana i Maria, dones d'un llarg recorregut vital que dia rere dia es veuen abocades a una violència en alguns casos manifesta, però quasi sempre subtil: ¿no és violència fer-nos sentir cada vegada més insignificants i prescindibles? ¿No ho és culpabilitzar-nos quan quedem desqualificades de la competició neuròtica per ser la dona més guapa, més prima, més treballadora?

«El fanguer de silenci
que s'estén entre les
protagonistes d'aquesta
novel·la coral és
l'ecosistema perfecte
perquè sorgisquen i
arrelen els pitjors mals
que colpegen les dones»

Les històries de les protagonistes d'*El senyal* transiten per les cases i carrers del barri que comparteixen. De fet, totes parteixen de la plaça major del barri, on eventualment els veïns organitzen una festa popular que financen mitjançant la venda de polseres. Eixes polseres amb el missatge

«L'amor no deixa senyals» han transcendit les pàgines de la novel·la; la seua venda servirà per a recaptar fons que es destinaran íntegrament a l'associació Alanna, la missió de la qual és contribuir al desenvolupament d'una societat inclusiva, sostenible i igualitària, cosa que els membres d'Alanna aconseguirien treballant amb col·lectius vulnerables com les dones o els menors.

En *El senyal*, Marta Meneu-Borja es dona a conèixer com a veu compromesa, ferma i madura que seguirà regalant-nos històries capaces de tocar la consciència social de persones de totes les edats.

Irene Rodrigo

Els darrers anys de la *LIJ*

A l'inici de la Setmana del Llibre en Català d'enguany, a Barcelona, una de les notícies més destacades és que s'aconsegueix arribar a la xifra de vendes d'abans de 2008, d'abans de la tan citada crisi, essent el llibre infantil un dels sectors més a l'alça.

Les claus del canvi

Fa anys que des de la biblioteca on treballa, i a partir del meu periple constant per llibres i espais on habiten, observo el paisatge de la literatura infantil. I tot i que n'he parlat a bastament amb companys de professió, no m'havia posat a valorar-la per escrit. Si ens fixem en els darrers deu anys, el sector del llibre infantil i juvenil en català ha viscut canvis estructurals profunds, alguns dels quals anomenaré tot seguit:

1. Els *best-sellers*. S'ha forjat i consolidat una tipologia de llibre valorat més per la seva vigència momentània i per la seva sortida comercial que per la qualitat literària. En són clars exemples les sèries, o la darrera moda: obres elaborades suposadament per *youtubers*.
2. La literatura infantil guanya espai a la llibreria. La LIJ ha deixat de viure exclusivament de l'escola i ha esdevingut també un producte de llibreria, cosa que pot sem-

blar una obvietat. La notícia és que el lector i consumidor de llibres ha augmentat. Per contra, ha disminuït l'obra de narrativa per a infants que el món editorial fragmentava en franges en funció de l'edat lectora i oferia especialment a les escoles. A excepció d'alguna editorial que hi manté l'aposta, la gran majoria ha reduït l'edició de monografies de narrativa. Com a greu conseqüència, la renúncia d'alguns escriptors consagrats a seguir amb l'ofici per la major dificultat d'editar els seus textos.

3. L'esclat del llibre àlbum. De ser una tipologia idolatrada al nostre país per la seva escassa presència al mercat, i per la seva normalitat en països amb més pòsit lector, ha passat a fer-se un lloc important, tot arribant a un públic divers tant en gustos com en edats. Les grans editorials s'hi han abocat, i alhora han sorgit petites empreses especialitzades en el tema. En aquests moments, però, el panorama es mostra saturat de llibre àlbum, cosa que provoca la poca

sedimentació d'obres destacades. Com a positiu, l'àlbum ha permès la projecció d'excel·lents il·lustradors del país a l'àmbit internacional.

4. La sorprenent trajectòria del llibre documental. Quan semblava que l'accés a Internet i les noves tecnologies ferien de mort el sector de la no-ficció, el món editorial ha aconseguit reinventar el llibre documental, fent-lo atractiu, dotant-lo d'enginy i acostant-lo a l'aparença del llibre àlbum.
6. La literatura com a mirall de l'entorn. La literatura –i la infantil no n'és una excepció– actua de mirall de tot el que l'envolta, fa seves les preocupacions i reivindicacions vigents a la societat, aspecte que cada vegada és més evident. Un exemple dels últims anys són aquells llibres que han reivindicat el paper de la dona en la història; o temes com la immigració, la guerra o la identitat sexual que s'han ensenyorit del contingut, tot donant a entendre que literatura i vida avancen de bracet a través dels temps. Molts d'aquests canvis ens fan ser optimistes en la salut present i futura del llibre; d'altres, ens omplen de preocupació, però la LIJ avança, evoluciona i no és aliena a l'evolució de les persones i de tot allò que es belluga al seu voltant.

Pep Molist

L'amor en temps de *l'àlbum*

Deia Hermann Hesse que «sempre guanya qui sap estimar». I, malgrat no haver conegut l'escriptor (per uns anys de res), jo diria que no parlava només de guanyar una parella amb qui compartir la resta de les nostres vides. Estic quasi segura que parlava de guanyar moltes altres coses: de crear noves famílies, d'ampliar la que tenim, de fer nous amics... També estic quasi segura que Josep Gregori, Olivier Tallec i Seta Gimeno saben molt de l'amor i de les coses que guanyem quan estimem. Almenys així ho demostra la tendresa amb què han teixit les històries de les quals us parlaré.

Noves formes d'estimar

Si comencem per l'obra de Gregori, *Sis anys, sis casetes*, ens trobarem amb un autèntic truc de màgia: un amor que, amb una divisió, acaba multiplicant-se. La jove protagonista s'enfronta a la separació dels pares amb una barreja d'optimisme i incertesa. I és que, encara que de vegades tindre dues cases pot ser divertit, també hi ha moments en els quals costa mantindre el somriure. Malgrat aquesta inquietud

inicial, l'autor aconsegueix impregnar la història de positivitat i fer-nos entendre de la manera més tendra que, encara que canvie la forma d'estimar-nos, l'amor roman per damunt de qualsevol circumstància.

Al marge de la història, mereix una menció especial la naturalitat amb què tant l'escriptor com l'il·lustrador trenquen estereotips de gènere presentant-nos mares mecàniques o bombers i xiquetes que llueixen samarretes d'Oliver i Benji. Aquest últim i altres detallets meravellosos, els devem als pinzells experts de Fran Parreño. I parle de pinzells amb tot el pes de la paraula, perquè l'il·lustrador aconsegueix donar vida a la història amb un ús magistral de la tradicional tècnica de l'aquarel·la. Aquest virtuosisme tècnic, juntament amb l'encisador disseny de personatges, fan d'aquest àlbum una autèntica joia per a qualsevol amant de la il·lustració.

Quan l'amor té quatre potes

Si penseu que l'amor és només cosa d'humans, esteu ben equivocats. Olivier Tallec i Seta Gimeno ens ho expliquen la mar de bé amb *Un somni fet realitat* i *Nina*: dos àlbums que comparteixen l'estima pels animals com a eix principal i que ens aporten dues visions molt particulars del que suposa compartir la vida amb un amic de quatre potes.

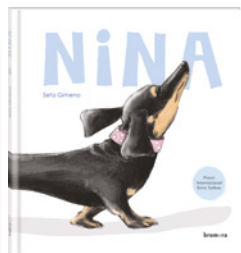
La narració en primera persona que ambdós utilitzen ens submergeix en la història i ens fa partícips de cada acció. Tallec, no obstant això, fa un pas més enllà i se serveix de la imatge per a donar la volta al text i fer-nos llegir la història des d'una perspectiva ben diferent. Aquest recurs, a més de mostrar l'enginy desbordant de l'autor, posa en valor la principal característica

de l'àlbum il·lustrat: les imatges, lluny de ser utilitzades com a mera decoració, són un element imprescindible sense el qual la narració queda incompleta. Però la força de les il·lustracions de Tallec no acaba en el significat que aporten al text. A més, doten l'àlbum d'una qualitat gràfica extraordinària. L'autor ens presenta els dos personatges protagonistes amb un estil tradicional de marcat to humorístic que ens recorda inevitablement el grandíssim Schulz i l'inoblidable Snoopy. Amb un senzill però impecable ús del grafit i l'aquarel·la, Tallec ens regala dotze escenes plenes de color que ens dibuixaran més d'un somriure.

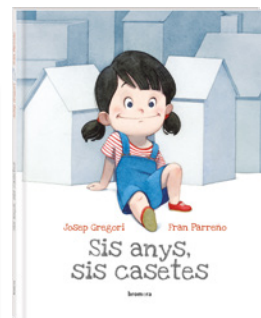
D'altra banda tenim *Nina*, l'àlbum debut de Seta Gimeno guardonat amb el Premi Internacional Enric Solbes. Fugint d'artificis innecessaris, l'autora utilitza un to senzill i quotidià per a retre homenatge a la seua companya canina, aconseguint així connectar de ple amb qualsevol lector amant dels gossos. Igual que en l'obra de Tallec, ens trobem amb un monòleg interior mitjançant el qual la mateixa Nina ens conta com de trepidant és el seu dia a dia a casa de la seua família. Bordar als intrusos, amagar-se de la pluja, recollir la piloteta... Nina té tanta faena que al final del dia acaba esgotada. Pel que fa a la part gràfica, Gimeno aposta per l'espontaneïtat fent servir una tècnica pictòrica de traços solts i desenfadats. Tant el tractament de la imatge com la subtilitat de la paleta i l'ús reiterat dels espais en blanc, transmeten una pau i una harmonia que ens conviden a quedar-nos a casa acaronent el nostre animal de companyia mentre gaudim d'una bona lectura.

Un somni fet realitat
Olivier Tallec
Bromera, 2019

Nina
Seta Gimeno
Bromera, 2019

Sis anys, sis casetes
Josep Gregori i
Fran Parreño
Bromera, 2019

Contes

per a compartir

Un unicorn, és un unicorn!
Carmen Gil
Il·l. de Sr. Riquelme
Bromera, 2019

Jo et llig i tu em contes
Jesús Ballaz i Sebastià Serra
Bromera, 2019

© Sr. Riquelme

La importància de compartir i explicar contes als més menuts és ben sabuda i, afortunadament, acceptada socialment per tothom. Contes en família, com a principals mediadors

de lectura, però també contes a l'aula, a la biblioteca o al club de lectura esdevenen alhora una finestra oberta a mons fantàstics i un recurs imprescindible per a despertar la curiositat pels llibres.

El conte *Un unicorn, és un unicorn!*, escrit per Carmen Gil i il·lustrat per Sr. Riquelme, ens ho recorda d'una manera ben actual. Farà unes quantes setmanes *La Vanguardia* publicava un article molt encertat sobre tendències de la literatura infantil i juvenil, i moltes d'aquestes tendències, les hi podem trobar plasmades. En primer lloc, l'educació emocional està present al llarg de tot el relat, fins i tot a manera de cançó popular: «Més prompte que tard podràs / a molts altres ajudar. / I així et sentiràs molt bé!». A més, amb la superació de les onomatopeies burletes dels animals, es treballa la discriminació a qui és diferent. En segon lloc, en l'obra, la presència del feminisme és ben palesa. Hi ha una protagonista rebel i renegona, «la princesa Eliana, que acabava de fugir del palau»,

que estava farta i avorrida d'esperar un príncep blau, i una llauradora a qui no calia que rescataren: «Jo no necessite que em salve ningú». Finalment, en una època en què cal conscienciar sobre la fragilitat i els abusos dels nostres recursos naturals i del planeta en general, no podia faltar la importància de la natura com a *locus amoenus* i un mostrar ben il·lustrat dels seus animals. I tot banyat d'un sentit de l'humor ben nostre i amb la presència de tòpics de la rondallística meravellosa, encara que no he pogut evitar que em passara pel cap *Memòries d'Idhun* de Laura Gallego.

«Com tot el món sap, si hi ha alguna cosa que espante els dracs morats és la banya d'un unicorn, perquè punxa més que la d'un bou, un rinoceront o un búfal africà»

D'altra banda, *Jo et llig i tu em contes*, escrit per Jesús Ballaz i il·lustrat per Sebastià Serra, disposa de 56 boniques històries que, com indica el títol, es distribueixen en 28 contes perquè els lliges els més menuts i s'inicien en la lectura i 28 més perquè s'adormen mentre els els relaten. La primera narració de cada doble pàgina està escrita en lletra lligada, encapçalada per il·lustracions significatives en blanc i negre i protagonitzada per Elsa i Nico, dos germans ben curiosos que faran de fil conductor amb les seues experiències de vida.

Els altres 28 contes, els que esperen per a ser llegits a l'infant, coincideixen, en paral·lel, amb els *leitmotifs* dels primers

però amb una major extensió, trama i imatges ben acolorides. Els animals principalment, però també la natura, el cel i les persones, seran els protagonistes dels relats, que faran reflexionar els adults i els més menuts sobre la por, la diversitat, la mort, l'autoestima, l'esforç, les discapacitats, la responsabilitat i la valentia. A més, els acabaments de cadascun consten de quatre versos rimats que els animaran a dormir i, fins i tot, a somiar, com si es tractara d'una cançó de bressol. En definitiva, una bona eina perquè el públic infantil domine la seua habilitat lectora, l'automatitze, siga capaç de llegir amb fluïdesa i descanse feliç de nit.

«Ja dormen els teus peluixos i no tens amb qui parlar. Tanca ja els ulls, Maria, que és l'hora de somiar.»

Molt recomanable la lectura d'ambdues obres per a gaudir dels contes, que és, en definitiva, el que ens agrada fer.

Maite Monar

© Sebastià Serra

L'aventura de *descobrir*

Recordes la primera vegada que jugares amb animalets? O que t'imagines vestit de guerrer i muntant un cavall blanc en plena edat mitjana? Recordes quan vas veure aquella pel·lícula i de sobte exclames: «Eureka! De major vull ser aventurera!»? Descobrir el món que ens envolta és divertit, sorprenent i molt apassionant, com també ho són els nous àlbums il·lustrats que s'incorporen al catàleg de Bromera per a acompanyar els menuts en aquesta aventura.

L'extraordinari món de la ciència

Després de l'èxit d'*Hola! Dinosauris* i *Hola! Planeta*, és el torn de descobrir el món dels castells i dels animals de la mà de Fabien Öckto Lambert amb *Hola! Castells* i *Hola! Animals*, dos llibres amb solapes desplegable i unes il·lustracions ben acolorides.

Amb tot, les obres més destacades aquesta tardor en matèria de no-ficció són dos títols que enceten una nova sèrie ben divertida: *La ciència de la caca i dels pets* i *La ciència de l'oratge*. El primer llibre ens explica de manera esbojarrada però científicament acurada com funciona la digestió i els efectes secundaris que té

en el nostre cos, incloent-hi els rots i els pets. El segon, ens planteja com afecta el clima la nostra vida diària: escollim la roba en funció de la temperatura que fa, canviem els plans si plou... La ciència, de fet, pot explicar-nos com funciona l'oratge i facilitar-nos aquestes decisions relacionades amb el temps atmosfèric.

Sense deixar d'aprendre, ens endinsem en l'obra de Vincent Albouy i Anne Baudier, una invitació a descobrir la natura en tota la seua bellesa i diversitat en *La gran enciclopèdia de la natura*. Arbres, flors, conreus, mamífers, aus, insectes, papallones... Els xiquets i xiquetes quedaran captivats per les magnífiques il·lustracions de Baudier, aprendran amb les fitxes identificatives i gaudiran amb les divertides anècdotes de cada espècie. Les plantes i els animals ja no tindran cap secret per a joves i grans.

Xiquetes que van imaginar allò impossible... i ho van aconseguir!

El moment en què els xiquets i xiquetes descobreixen allò que volen ser de majors és emocionant. *Xiquetes que van imaginar allò impossible (i ho van aconseguir)*

ens transporta precisament a aquest moment màgic experimentat per dènou dones d'arreu del món a través de belles il·lustracions, infografies i quadres informatius amb dades biogràfiques.

L'escriptor Tony Amago i la il·lustradora Nuria Rodríguez són els responsables d'aquesta meravellosa proposta que convida a descobrir als més menuts i menudes que poden aconseguir fer el que més els apassiona si s'ho proposen. En el llibre apareix Ann Davison, la primera dona que va creuar l'oceà Atlàntic navegant en solitari, o Sylvia Earle, una biòloga marina, oceanògrafa i documentalista que ha estat submergida a la mar unes 7.000 hores al llarg de la seua vida!

Tots quatre són llibres de coneixements de gran format, tapa dura i molt visuals, trets que fan d'aquests àlbums un regal d'allò més encertat per a infants a partir de 4 anys, una franja en la qual és especialment important barrejar la no-ficció amb lectures de caràcter més divulgatiu que fomenten l'aprenentatge i alimenten la curiositat d'un públic àvid de noves experiències.

Clara Vidal

El moment en què els xiquets i xiquetes descobreixen allò que volen ser de majors és emocionant. *Xiquetes que van imaginar allò impossible (i ho van aconseguir)* ens transporta precisament a aquest moment màgic experimentat per dènou dones

L'enigma del centenari
Enric Lluch
Il·l. de Julia Cejas
Bromera, 2019

El llop vençut
i altres contes mig inventats
Josep Antoni Fluixà
Il·l. de Sònia Albert
Bromera, 2019

Més *Micalets*, per favor!

«El Micalet» és un referent del bo i millor de la nostra literatura infantil i juvenil, la col·lecció més prolífica i veterana, on conviuen de forma natural autors de diverses generacions i interessos. Una bona mostra són les últimes novetats de la col·lecció.

En primer lloc, hi ha un dels grans, Enric Lluch. Quan preparava el meu manual *Una història de la literatura infantil i juvenil valenciana* (Bromera), vaig constatar que Enric Lluch era un dels mestres indiscutibles de la nostra LIJ, amb una obra admirable, tant en quantitat com en qualitat. I a més, reeixit en un dels reptes més difícils d'aconseguir en un autor, un estil propi, una marca Lluch: el sentit de l'humor, la ironia, els girs del llenguatge, l'enginy de les situacions... armes amb les quals és capaç de narrar qualsevol tema i convertir-lo en interessant per als joves lectors. Una prova, la tenim en *L'enigma del centenari*, una narració per a commemorar els cent anys del València Club de Futbol. Lluch ens presenta uns personatges, Miquel, la cosina Neus, l'oncle Eladi, que visiten l'estadi del Mestalla i es veuen immersos en una aventura increïble. Han d'ajudar «la davantera elèctrica», els mítics cinc jugadors del València dels primers temps, a vèncer les forces malèfiques que pretenen entrebancar el centenari.

Un altre autor consagrat que publica en «El Micalet» és el mestre i divulgador de la lectura Josep Antoni Fluixà. Amb una obra adreçada als lectors més joves, Fluixà fa

una demostració d'art narratiu en *El llop vençut i altres històries mig inventades*. Un recull de contes breus sobre els temes més diversos, els animals personificats, els miracles de Sant Vicent, un pirata que habita en un vaixell a la vora del Xúquer, una xiqueta que vol ser exploradora... Contes breus, àgils i imaginatius, tendres i fantàstics, amb personatges inoblidables. Narrats amb la fluïdesa de les històries orals, de forma senzilla i directa. No debades, Fluixà és, a més d'autor d'una obra considerable, un narrador-poeta que sap mesurar i triar molt bé les paraules.

«Un dels factors
que donen maduresa
a una literatura infantil
és la capacitat de
generar sagues de
personatges.
"El Micalet" n'ha creat
unes quantes.»

La creació de personatges

Un dels factors que donen maduresa a una literatura infantil és la capacitat de generar sagues de personatges. «El Micalet» n'ha creat unes quantes, amb les aventures de Manel i l'avi Frederic, de Pasqual Alapont,

amb l'autobús Jordiet, de Joan Pla, amb els detectius de Jesús Cortés... i, des de fa poc, amb les peripècies d'una heroïna simpàtica i decidida, Empar. Es tracta del personatge de Fani Grande, que coneixerem en *Empar, fallera major infantil* i *Empar i Jaume el Primet*. Obres de teatre infantil que ara es converteixen en trilogia. Fani Grande continua la sèrie amb una història amb missatge, una història per a fer pensar, per a capgirar vicis i remenar prejudicis. *Empar, la becadeta* i el «patiarcat» parla

Implica't amb VilaWeb

0,16[€]

preu del diari d'avui

vull pagar / no vull pagar

**Perquè el futur de la premsa ja no es juga
al paper, sinó a les pantalles**

**Perquè el futur del país vol mitjans
més independents, forts i participatius**

Apunta-t'hi!

+VilaWeb

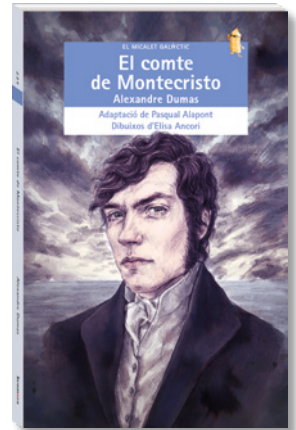
www.mesvilaweb.cat / suport@mesvilaweb.cat

Empar, la becadeta i el 'patiarcat'
Fani Grande
Il·l. de Ramon Pla
Bromera, 2019

Minerva, una vampira de veritat
David Navalón
Il·l. de Gloria Celma
Bromera, 2019

El comte de Montecristo
Alexandre Dumas
Adaptació de Pasqual Alapont
Il·l. d'Elisa Ancori
Bromera, 2019

d'un company de classe, Miquel, que no vol jugar amb les xiques, perquè diu que són avorrides i no saben fer res. Empar li demostrarà com n'està, d'equivocat.

Una altra novetat, en «El Micalet de Por», és la proposta de David Navalón. Navalón és una de les joves promeses de la nostra LIJ, amb obres com *El guardià dels cinc secrets*, guanyadora del Premi Vicent Silvestre dels Ciutats d'Alzira, o *Aitana, investigadora privada*. *Minerva, una vampira de veritat* conta les aventures d'una xiqueta vampira que viu en una

urbanització de monstres. Una nit, quan està a punt de xuplar la sang d'una víctima, li cauen les dents. Minerva haurà de superar el problema de perdre les dents de llet, amb l'ajuda dels altres monstres i d'una xiqueta humana. Una història fresca i desimbolta, que sap conjugar humor i suspens en les dosis encertades.

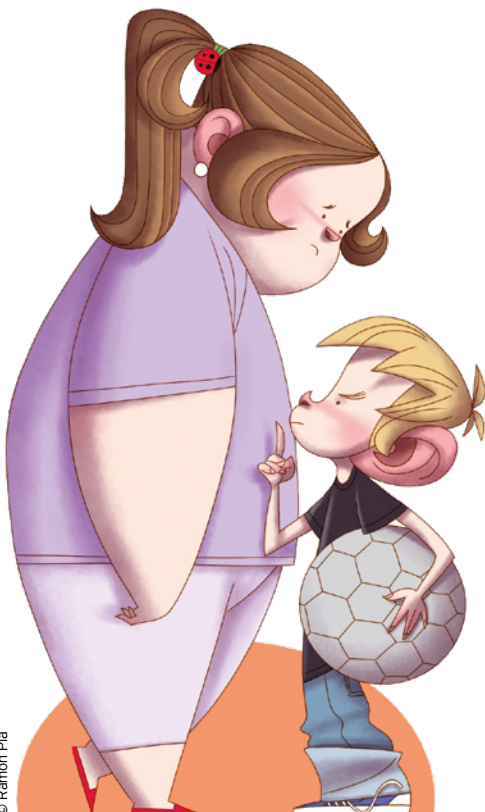
«A més de publicar llibres contemporanis, "El Micalet" continua apostant per oferir versions accessibles dels millors clàssics de la literatura universal.»

Clàssics per a totes les edats

A més de publicar llibres contemporanis, «El Micalet» continua apostant per oferir versions accessibles dels millors clàssics de la literatura universal. I ho fa amb adaptacions a cura d'escriptors d'anomenada, de la categoria de Pasqual Alapont, tota una garantia de solvència. Alapont s'atreveix a adaptar *El comte de Montecristo*, potser, la millor i més ambiciosa novel·la d'Alexandre Dumas. Una obra perfecta per a treballar a l'aula les lectures dialògiques o, simplement, per a redescobrir les aventures immortals d'Edmond Dantès i l'amor impossible amb Mercé, les conspiracions

del malvat baró Danglars i les enveges de Mondego. Personatges que formen part del nostre imaginari col·lectiu i que permeten reflexionar sobre les passions humanes. L'adaptació d'Alapont d'*El comte de Montecristo* té la capacitat de mantenir l'atenció del lector en un pessic, de fer-nos patir i gaudir amb les peripècies d'un dels personatges més cèlebres de la literatura universal, gràcies en part a les adaptacions cinematogràfiques.

Francesc Gisbert

© Ramon Pla

© Gloria Celmas

Juga i passa-t'ho bé amb Minimoni!

Un divertidíssim llibre d'activitats on trobaràs jocs per a posar a prova el teu enginy, fitxes per a afinar la destresa amb el llapis i trucs per a desenvolupar la imaginació!

Inclou adhesius

Amb adhesius i pòster de regal

Organitza't tot l'any amb els teus personatges preferits!

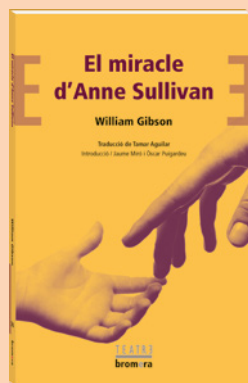
Un pràctic calendari perquè no et perdes cap data important! Anota els aniversaris de tots els teus amics i amigues!

Amb la protagonista de

Dinamarca/Plagi
Josep Lluís Sirera i Rodolf Sirera
Bromera, 2019

El miracle d'Anne Sullivan
William Gibson
Bromera, 2019

Un turista se suïcida
Sílvia Navarro
Bromera, 2019

Emocions, fragments de vida i *passions*

Un turista se suïcida, de Sílvia Navarro, *El miracle d'Anne Sullivan*, de William Gibson (traducció de Tamar Aguilar), i el volum amb les obres *Dinamarca*, signada per Josep Lluís i Rodolf Sirera, juntament amb *Plagi*, de Rodolf Sirera, són les apostes teatrals per l'edició de les quals podem donar l'enhorabona a Bromera. Totalment diverses entre elles, tan estilísticament com temàtica, ens aboquen a un univers literari ric i complex que permet copsar l'auge i l'abast del gènere.

Drama i humor

Un turista se suïcida obtingué el Premi de Teatre Ciutat d'Alcoi 2018. L'obra presenta una sèrie d'històries creuades en què la ciutat on es desenvolupen els fets, Barcelona, cobra un paper rellevant, gairebé protagonista i determinant dels esdeveniments que hi tenen lloc. Així, Barcelona es converteix en el paradigma de la gran ciutat, deshumanitzada, on l'individu es veu inevitablement abocat a la tragèdia. Navarro presenta una obra de forta actualitat en què el drama de la soledat de l'individu es conjumina amb tocs d'humor davant de situacions que voregen l'absurd. En contrapartida, el text ofereix un final redemptor que advoca per creure, a pesar de tot, en els humans. Sens dubte, sentirem a parlar de Sílvia Navarro, no només per la intel·ligència amb què aborda la te-

màtica proposada, sinó també per l'originalitat i la força que sura en la concepció dramàtica del seu text.

«Totalment diverses
entre elles, tan
estilísticament com
temàtica, ens aboquen
a un univers literari ric
i complex que permet
copsar l'auge i l'abast
del gènere.»

El valor de la superació

En una línia molt diferent, Tamar Aguilar presenta una traducció de l'obra de William Gibson *The Miracle Worker* (1959), traduïda al català com *El miracle d'Anne Sullivan*, basada en la història real d'una xiqueta sorda i cega d'Alabama, a qui una jove mestra pedagoga amb problemes de visió va ensenyar a comunicar-se. La introducció de l'obra, d'Òscar Puigardeu i Jaume Miró, ajudarà el lector a entendre el drama que viuen les persones amb aquesta discapacitat i l'esforç de superació personal que representa lluitar per la integració social. Així doncs, es tracta d'una peça que aposta per la sensibilització de la societat

cap a aquesta doble discapacitat, a través de les tensions en les relacions humanes i la fisicitat d'algunes escenes, que destaquen per la intensitat i duresa.

Per la seua banda, *Dinamarca* és l'obra que clou la trilogia *Europa en guerra*, encetada pels germans Sirera l'any 1999 amb *Silenci de negra*, seguida de *Benedicat* (2001-2005). Dissortadament, la mort de Josep Lluís Sirera el desembre de 2015 va interrompre el procés de creació de *Dinamarca*, que finalment reprengué el major dels germans. *Dinamarca* s'emmarca en el període de l'ocupació alemanya d'aquest país durant la Segona Guerra Mundial i presenta uns personatges certament singulars, especialment un pastor luterà, dramaturg, inspirat en un personatge real. A través d'una trama gairebé cinematogràfica, Sirera desgrana amb elegància diversos fils temàtics, entre els quals destaquen el marc històric, la passió pel teatre, la dificultat de les dones per convertir-se en dramaturgues, i un amor lèsbic que repunta la trama. En el mateix volum, amb una estètica totalment contraposada, trobem *Plagi*; protagonitzat per dos personatges innominats, es tracta d'un text que Rodolf Sirera qualifica com a *thriller* domèstic, una curiosa denominació per a una comèdia amb sorpresa final. Bona lectura!

Isabel Marcillas

Tirant

ADAPTACIÓ / TEXT
PAULA LLORENS
A PARTIR DEL CLÀSSIC
DE JOANOT MARTORELL

DIRECCIÓ
EVA ZAPICO

COPRODUCCIÓ
INSTITUT VALENCIÀ
DE CULTURA
I COMPAÑIA NACIONAL
DE TEATRO CLÁSICO

2019 — 2020

REPARTIMENT
MARIBEL BAYONA
KIKE GASU
SERGIO IBÁÑEZ
ANTONIO LAFUENTE
MAR MANDLI
RAQUEL PIERA
LUCÍA POVEDA
RAMON RODENAS

 GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

TOTS
A UNA
VELA

 INSTITUT
VALENCIÀ
DE CULTURA

 la cultura

TEATRO
CLÁSICO

 GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

 inaem
INSTITUTO NACIONAL
DE LAS ARTES ESCÉNICAS
Y DE LA MÚSICA

GIRA PEL CIRCUIT CULTURAL VALENCIÀ

ELX – 2 de novembre · Gran Teatre

CANALS – 8 de novembre · Centre Cultural Papa Calixte III

GANDIA – 22 de novembre · Teatre Serrano

MONÒVER – 24 de novembre · Teatre Principal

ALZIRA – 13 de desembre · Gran Teatre

ALTEA – 21 de desembre · Palau Altea

ALCOI – 6 de febrer · Teatre Calderón

VILA-REAL – 29 de febrer · Auditori Municipal

REPOSICIÓ AL TEATRE RIALTO DE VALÈNCIA

Del 27 de desembre al 26 de gener

Horaris: dijous 19h, divendres i dissabte 20h, diumenge 19h

ALTRES

PALMA DE MALLORCA – 13 i 14 de març · Teatre Principal

Més info → ivc.gva.es

En *equip,* sempre millor!

En equip!
Guia per a treballar i
passar-ho bé
en entorns cooperatius
Luis Illueca
Bromera, 2019

Molts tècnics especialitzats en el món de l'educació, com ara docents i psicòlegs, coincideixen en el fet que treballar en entorns cooperatius amb l'alumnat comporta molts beneficis per al seu futur. Debatre, intercanviar i contrarestar opinions implica comunicar-se amb la resta de companys i companyes de la classe i, per a fer-ho bé, requereix establir un diàleg adequat i coherent. Però per on comencem? Sabrem fer-ho bé? Facilitar consells, estratègies i tècniques que poden ser útils a l'hora de treballar en entorns cooperatius a l'aula és l'objectiu de la guia pràctica *En equip!* Adreçada al professorat, *En equip!* convida el lector a aprofundir en els vincles personals que proporciona treballar en equip, una forma d'organitzar-se a l'aula que estableix una complicitat única entre els docents que s'animen a posar-la en pràctica i l'alumnat. Escrita per un expert en la matèria, Luis Illueca Vicente (professor del Departament de Ciències de l'Educació de la Universitat Cardenal Herrera i especialista en aprenentatge cooperatiu a l'aula), aquest nou títol de la col·lecció «Didàctiques» detalla consells i tècniques que ajudaran els docents a aprendre a treballar en entorns cooperatius i passar-ho bé mentre ho fan.

Per on comencem?

Una vegada s'ha decidit treballar de manera cooperativa, l'autor de la guia recomana tindre en compte algunes actuacions que ens ajudaran a estar més segurs a l'hora de començar a implantar la nova metodologia, com ara la gestió del soroll a l'aula o del silenci, el control del temps o com

distribuir el mobiliari. Però més que saber com posar les taules i les cadires, segons Luis Illueca, el que importa és aprendre a gestionar les emocions de l'alumnat i saber com tractar els errors, de manera que l'alumne es trobe en un entorn segur i no tinga por al fracàs personal davant la resta de companys i companyes de l'aula.

«*En equip!* convida el lector a aprofundir en els vincles personals que proporciona treballar en equip, una forma d'organitzar-se a l'aula que estableix una complicitat única.»

Jo t'ajude i tu m'ajudes, verdader o fals, lectures compartides...

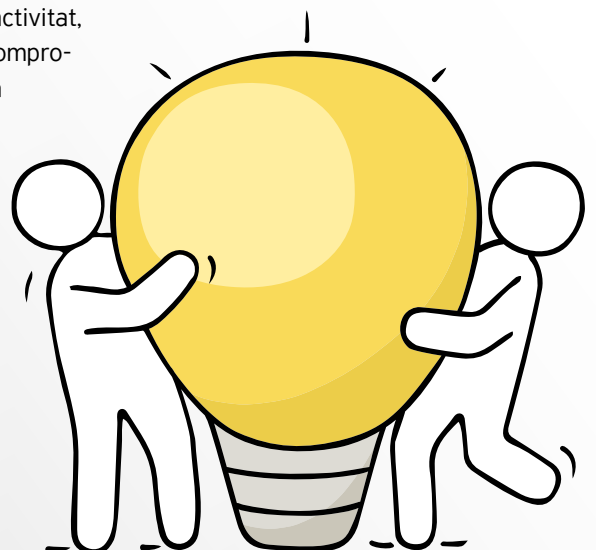
Mentre uns alumnes resolen l'activitat, els altres observen, escolten i comproven si ho han fet bé, amb l'ajuda de targetes verdes i roges i amb els ulls tancats, els xiquets i les xiquetes responen a les preguntes del professorat. La descripció del full de ruta a seguir, els objectius, el paper del professorat i les seues funcions a l'inici, durant i després de l'activitat, així com les possibles aplicacions pràctiques i els nivells educatius recomanats per a cada activitat, són un exemple

de les propostes pràctiques que trobarem en la guia *En equip!* publicada per Bromera. Un munt de propostes explicades de manera didàctica, que amb un poc de temps i dedicació guiaran el docent per l'univers de l'aprenentatge cooperatiu.

Lectura compartida

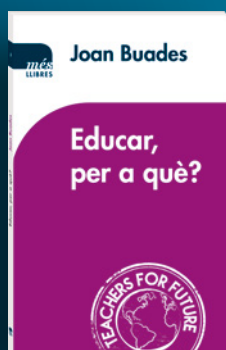
Al final de la guia, hi ha un apartat on es detalla el procediment a seguir si volem posar en pràctica la lectura compartida a l'aula, una estratègia que no només desenvolupa les habilitats lectores dels nostres alumnes, sinó que permet millorar la seua atenció i capacitat de sintetitzar. A més, el fet d'implicar tot el grup en el seguiment del text fa que millore l'actitud cap a la lectura, ja que augmenta la comprensió escrita, un fet que va lligat a la lectura per plaer i una de les claus principals de l'èxit escolar.

Rosa Mengual

A NADAL, MÉS LLIBRES EN CATALÀ

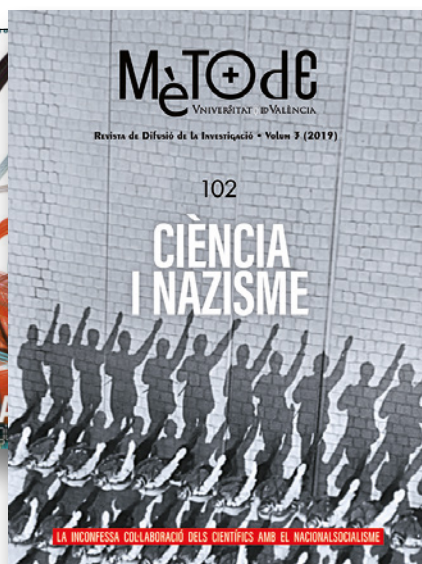
més
LLIBRES

Una invitació a fer dels centres educatius viviers de democràcia capaços d'alimentar una ciutadania jove activa i compromesa. És moment de prendre partit. Qui s'hi apunta?

Les memòries inoblidables d'una jove educada a casa que decideix deixar la seua família mormona per traure's un doctorat a la Universitat de Cambridge.

LA REVISTA DE DIVULGACIÓ
CIENTÍFICA DE LA UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

SUBSCRIV-TE ARA
MÈTODE

Preu Subscripció anual (4 números l'any): 33€ per a Espanya, 45€ per a l'estranger. www.metode.cat

Premi València Alfons el Magnànim de Poesia

Fugaç

Ramon Guillem

Col·l. «Bromera Poesia», 137
64 pàg. Bromera, 2019

Veloces, sempre veloces, passen les hores, els dies, les estacions de l'any. «La vida és allò que et va succeint mentre t'entestes a fer altres plans», ens descobria John Lennon, és allò que passa mentre el poeta bada, pren notes i al final l'únic que restarà de tot plegat serà el poema. El poema on han quedat reflectits el pas dels núvols, la boira que ens ha ocultat durant una nit la mar, els dies tòrrids d'agost, l'aigua, ja siga de pluja o d'una deu, una aigua que ens amara o ens trau la set i fins i tot ens nodreix; els somnis furtius, la sort de trobar de nou algú a qui oferir les carícies, les abraçades, els besos que pensàvem que no tornàriem a donar; de compartir els passatges musicals i literaris que més ens han colpit... Tot és fugaç, com la llum, com el pas del temps, com la vida. Tot és fugaç i possiblement condemnat a l'oblit, però mentrestant podem descobrir que ser feliç és senzill.

Fugaç és, però, també el títol del nou llibre de Ramon Guillem, la lectura del qual m'ha suggerit tot el que els acabe de dir. En les seues pàgines trobem una col·lecció de prosas poètiques i versos lliures, els poemes menys hermètics i més diàfans d'aquest autor. Poemes aparentment senzills que oculten explosives càrregues de profunditat.

 Premi València Nova
Alfons el Magnànim de Poesia

El cor heretge

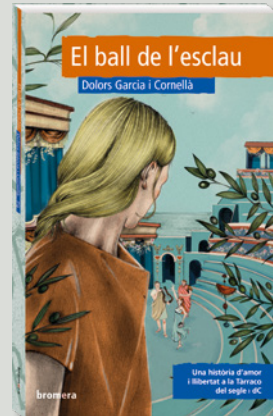
Aina Garcia Carbó

Col·l. «Bromera Poesia», 138
80 pàg. Bromera, 2019

Segon llibre de poesia de la castellonense Aina Garcia Carbó. Un volum que apareix quatre anys després de l'anterior, *Rere la paraula*, una col·lecció de poemes iniciàtics dotats d'una gran càrrega emocional provocada per la pèrdua del pare. En *El cor heretge* trobem una poeta més sòlida, més madura i que ha anat conformant una veu nítida i personal. El llibre té en bona part el tast d'un manifest, on des de la llibertat individual accepta el paper de poeta i assumeix el rept de combatre amb el batec dels mots, per a eixir sense complexos a la recerca de la bellesa i de les respostes a totes les preguntes.

En els versos d'Aina Garcia Carbó hi ha rebel·lia, desig de memòria i una necessitat de reafirmació, com també d'oferir un testimoni honest que sap que anirà contra els discursos oficials. Entén que la poesia és alliberament, però també esclavatge. És conscient que amb els seus versos podrà refer els dies, recrear universos i encendre un llum al bell mig de la foscuria que ens envolta.

El cor heretge és un llibre ben estructurat amb poemes notables, en els quals entre línies trobem una poeta amb voluntat de ser-ho, una dona que s'ha criat entre llibres fins al punt que la poesia era una senyora que s'asseia a taula amb la seua família.

El ball de l'esclau

Dolors Garcia i Cornella

Col·l. «Esquard», 27
296 pàg. Bromera, 2019

Heli Siri, un esclau que fa de cantant, ballarí i actor en una mediocre companyia de mim en la Hispània romana de l'any 79, és el protagonista de la novel·la de Dolors Garcia i Cornella *El ball de l'esclau*, un relat situat a la ciutat de Tàrraco i els seus voltants. La companyia de la qual forma part Heli es veu empenya a participar en un concurs amb el qual els governants de la ciutat pretenen festejar l'entronització del nou Cèsar, Tit. Però hi ha qui des dels mateixos ressorts del poder pretén aprofitar la competició per a enriquir-se. Heli Siri és un personatge ben trobat, amb una presència física i un talent per a les arts escèniques fora del que és comú, que fa que les obres representades per la companyia reposen en la seua persona. A més, és un jove amb un passat que li dol i amb el qual es retrobarà feliçment. La novel·la descriu amb gran detall i claredat el paisatge físic i social de la Tàrraco romana. És d'una amenitat notable. Està escrita amb una prosa fluida. Les diverses trames que apareixen en el relat mantenen la tensió narrativa i l'interés fins a arribar a la convergència i resolució final. Una novel·la en què l'afany de superació i la recerca de la llibertat i la felicitat fan possibles els grans canvis en les nostres vides.

Magus (el mag)

Jesús Cortés

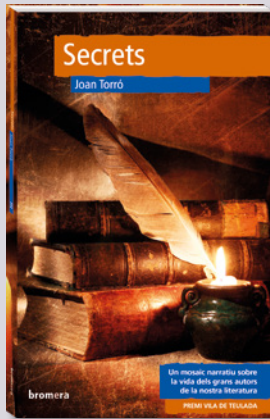
Col·l. «Esfera», 51
160 pàg. Bromera, 2019

El mag Magus viatja de poble en poble fent trucs de màgia i il·lusionisme. Al seu pas per Chependale, un xicotet poble dels Estats Units, coneixerà Nick i Henry, dos amics inseparables que són amenaçats pels Cobres. L'amistat entre ambdós es posarà a prova quan Peter Wilson, el líder de la colla, pretén reclutar un dels dos.

Per sort comptaran amb l'ajuda inesperada d'aquest mag errant que ningú no sap d'on ve, capaç d'endevinar el pensament i de fer viatges al futur. Magus intentarà reconciliar els dos amics i evitar un futur catastròfic fent servir una màgia tan sorprenent com aterridora.

Jesús Cortés té una llarga i reconeguda trajectòria en el món de la literatura infantil i juvenil, amb premis com el Bancaixa de Narrativa Juvenil (*No em pots dir adeu*, 1997) o el de Narrativa Infantil Vicent Silvestre (*L'ull de la mòmia*, 1999). És conegut també per les seues adaptacions de clàssics de la literatura universal, com *L'Odissea* o *Oliver Twist*.

Amb *Magus (el mag)* l'autor apropa als lectors i lectores més joves un tema tan necessari com és l'assetjament escolar, i ho fa de manera que aquests s'hi puguin sentir fàcilment identificats, amb una trama senzilla que combina l'aventura amb els elements fantàstics.

Premi Vila de Teulada

Secrets

Joan Torró

Col·l. «Esquard», 28
224 pàg. Bromera, 2019

Secrets és una novel·la històrica que narra la gènesi de la nostra literatura, així com la vida i obra de tres grans figures de les nostres lletres: Ramon Llull, Ausiàs March i Joanot Martorell.

A través de quatre relats ben definits, assistirem al naixement de la poesia trobadoresca i com, a partir d'aquesta, els nostres autors van fer evolucionar la literatura. Així, descobrim com són, com pensen, com actuen, com és el lloc i el temps en què viuen, amb qui es relacionen, com escriuen i per quins motius ho fan.

Tots els capítols van encapçalats per una cita de l'autor o del període literari al qual està dedicat el capítol. Es tracta d'una obra ben contextualitzada que reflecteix el gran treball de documentació que ha dut a terme el seu autor en aquest text de divulgació literària. En aquest sentit, cal destacar que hi apareixen una gran quantitat de personatges històrics que n'enriqueixen notablement el contingut.

Joan Torró és llicenciat en Filologia per la Universitat de València i catedràtic d'Ensenyament Secundari. Actualment, compagina la docència amb l'escriptura. La seua obra ha estat reconeguda amb guardons com el Premi de Narrativa Històrica Juvenil Far de Cullera o el Premi Vicent Andrés Estellés de Narrativa Científica, entre altres.

Vida i mort de Sherlock Holmes

Arthur Conan Doyle
Col·l. «A la Lluna de València», 58
112 pàg. Bromera, 2019

Vida i mort de Sherlock Holmes recull dos relats curts protagonitzats pel detectiu més famós de la història: *El problema final* –aparegut originalment en l'antologia *Les memòries de Sherlock Holmes*– i *La casa buida* –publicada en *El retorn de Sherlock Holmes*.

En el primer, Holmes fa mesos que investiga el professor Moriarty, el rei del crim londinenc. El detectiu haurà de sortejar els nombrosos intents d'assassinat del professor.

L'altre és la primera història de Holmes creada després de la seua suposada mort. L'investigador apareixerà en escena després de fingir que era mort i investigarà l'assassinat –aparentment sense motiu– de Ronald Adair, fill d'un funcionari colonial a Austràlia.

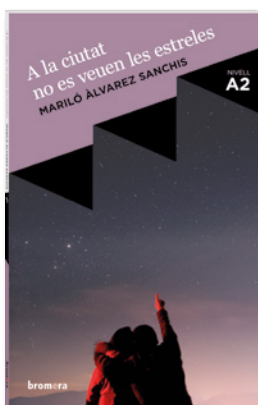
Arthur Conan Doyle (Edimburg, 1859 - Crowborough, 1930) és un dels escriptors més populars de tots els temps, creador del cèlebre personatge Sherlock Holmes, protagonista de 4 novel·les i 56 relats de ficció.

Les històries del famós detectiu, junt amb el seu inseparable company, el Dr. Watson, han sigut adaptades moltes vegades al cinema i al teatre. De fet, el personatge s'ha convertit en una icona popular que apareix en còmics, dibuixos animats, sèries de televisió, etc.

Lectures graduades per a estudiants de valencià: A2, B2

- Per a posar en pràctica i consolidar els coneixements de llengua.
- Perfectes per a preparar-se els exàmens de la JQCV, CIEACOVA i EOI.
- Textos senzills per a ampliar el vocabulari i la competència lingüística.
- Amb un dossier final que repassa qüestions vinculades a la lectura.
- Elaborades per autors i autores valencians de reconeguda trajectòria.

NIVELL
A2

Un recull de relats amb tocs d'humor que van des de bronzejats estrambòtics fins a inesperades nits davall de les estrelles, passant per malentesos a l'oficina i amenaces misterioses...

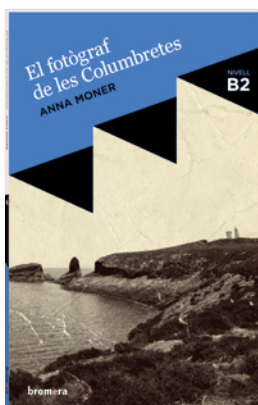

Quatre històries plenes de misteri i intriga: un assassinat en estranyes circumstàncies, una jove que vol fugir del seu destí, una dona que tem les conseqüències del seu divorci i un vell i misteriós pianista.

Una tensa reunió de veïns, una herència misteriosa, una improvisada celebració d'aniversari i una discussió sobre l'aire condicionat són els fils conductors d'uns relats on res no és tan innocent com sembla.

NIVELL
B2

Què hi ha de cert en les contalles sobre Balthazar Hurley, l'anglès que arribà a les illes Columbretes per a fotografiar la misteriosa dona colobra de la llegenda? Era l'obsessió d'un boig o responia a algun fet real?

La història de l'oncle que va a Alemanya a guanyar-se la vida per a poder accedir a un futur millor és una història passada, llunyana. O potser no? La maleïda crisi obliga Pep a reviure l'aventura de l'oncle.

Joan té una carrera professional ascendent a Alemanya. Ha passat de ser un xiquet que es divertia els estius a Corbera a treballar en un dels laboratoris més destacats d'Europa. Però, la felicitat és això?

Pasqual Alapont:

«M'agrada l'humor que en certa manera és inevitable»

L'ombra del pare
Pasqual Alapont
Bromera, 2019

Pasqual Alapont és un dels nostres escriptors més prolífics i més llegits entre els joves. La seua fèrtil trajectòria literària ha fet parada en diversos gèneres i temàtiques, sense compartiments estancs ni prejudicis. *L'ombra del pare* ens convida a acompanyar les dèries i la metamorfosi personal del seu jove protagonista.

«Una pila de galletes matxucades en un bol ple de llet calenta», això hauria respost Víctor si li preguntàveu què era la felicitat. Sense haver de llegir Epicur ni cap dels seus deixebles, intuïa que la felicitat és l'absència de dolor.» A Víctor li costa molt acceptar les noves circumstàncies que comencen a dibuixar-se en l'entorn familiar. Podríem dir que aquesta felicitat flemàtica que practica té un component d'egoisme?

I tant, l'adolescent és egoista per naturalesa, però té la seua lògica, perquè està construint la seua personalitat i ho mira tot des del seu prisma. Em pregunte si això no ho podem dir de qualsevol edat. A Víctor la vida li canvia de la nit al matí. Qui, en les seues circumstàncies, no es posaria un puntet històric?

En rebel·lar-se, Víctor madura?

El personatge de Víctor té un arc de tensió dramàtica, evidentment no és el mateix al començament de l'obra que al final, les coses que ha viscut el transformen. Ha madurat, si ho vols dir així. Ara bé, això no és una vacuna perenne. L'adolescència té un punt cronològic, però també és un estat. Qui, a vegades, no està adolescent?

El relat se situa en l'actualitat i en un ambient que ens resulta molt proper.

El realisme ajuda a connectar amb el jovent?

Per a mi és una conquesta cultural poder parlar sense pudor d'un espai concret, el nostre, però tinc dubtes que això faça que algú s'identifique més amb una història. La literatura fa servir uns altres mecanismes. Al cap i a la fi hem crescut identificant-nos amb xiquetes angleses que es deien Alícia, pirates de la mena de John Long Silver o, fins i tot, amb una panderola txeca que s'anomenava Gregor Samsa.

«L'adolescència té un punt cronològic, però també és un estat.

Qui, a vegades, no està adolescent?»

És una obra bastant íntima, de pocs personatges, però podríem dir que cadascun representa un món. Diries que l'absència del pare n'és un altre personatge?

Els personatges són reactius, i és en la seua interacció que en construïm la identitat. En aquest sentit, l'absència del pare de Víctor és un personatge més, sí, de la mateixa manera que el fantasma del pare es convertia en un catalitzador per a Hamlet i que l'obligava a actuar. La problemàtica de Víctor no és matar el pare, sinó resoldre com incorporar-lo al propi relat. Bé, en el fons és el mateix.

Consideres que l'humor i la ironia són un tret del teu estil?

Sempre he tingut una tirada cap a la comèdia. Amb els anys aprens a servir-te'n, però és una menja massa golosa, no es tracta de fer una bateria d'acudits. M'agra-

da l'humor que es desprén de les situacions i dels personatges, l'humor que en certa manera és inevitable.

Pasqual, portes el compte dels llibres que has publicat? Amb tantes històries contades, d'on traus noves mirades?

No sé si en són molts o pocs. Vaig fent. Si dediques una mitjana de sis, set o huit hores a escriure, pràcticament cada dia, i si estàs ja en la ratlla de les cinquanta-sis primaveres, és sorprenent la quantitat de paper que pots acumular. M'agrada escriure. A vegades trobe que algun personatge té una retirada amb algun altre que ja conec; però sempre hi ha matisos, perquè, com et deia abans, els personatges són reactius i es construeixen en la mirada dels altres. El temps passa i ets i no ets el mateix, potser això et fa mirar d'una altra manera.

Eva Calvo i Murillo

EL RETROVISOR

El secret de les cinc llegendes

Llorenç Giménez

Il·l. d'Esperança Martínez

Bromera, 2007

Un *tesor* heretat

Conten que hi havia un home bo que sabia combinar com ningú paraules i somriures per a fer màgia mentre explicava històries. Tant se valia que contara rondalles o acudits, per a adults o per a infants, sempre aconseguia alegrar el cor de qui l'escoltava. I sempre ho feia amb

passió i amb un somriure tan especial que mai s'esborrava de la memòria d'aquells que l'havien sentit alguna vegada.

Aquesta història, la del contacontes Llorenç Giménez, no és de «quan l'aigua de la mar era roja i el tarquim més valuós que l'argent», com ell escriu en

El secret de les cinc llegendes. De fet, la tenim tan recent, que

ens sembla encara increïble que no vaja a relatar noves contalles. Però, tan cert com que a molts ens resulta impossible no enyorar-lo, és que tenim la sort de poder continuar gaudint de la seua veu, rotundament viva en cadascuna de les seues obres. És el cas d'*El secret de les cinc llegendes*, un títol d'«El Micalet Galàctic» per a lectors i lectores a partir de 8 anys.

Passió per la tradició oral

Contador, però també restaurador, inventor i recol·lector d'històries. Així era Llorenç i per això *El secret de les cinc llegendes* deixa entreveure la seua debilitat pels contes recollits d'ací i d'allà, arreu de les comarques valencianes. I és que no es limita a contar l'aventura del protagonista, que intenta aconseguir el tresor d'un antic rei musulmà al castell d'Olocau durant la nit de Sant Joan: entre les proves que li caldrà superar per a no quedar-se empresonat per sempre, haurà de contar cinc

Amb la seua tasca de contacontes, **Llorenç Giménez** (Alfàfar, 1954 - València, 2019) ha tingut un paper clau en la recuperació del patrimoni oral del País Valencià. Aquest mestre, que va treballar per la renovació pedagògica i l'ensenyament en valencià, és autor de llibres infantils pels quals ha rebut premis com el de la Crítica Serra d'Or, el de l'Associació de Biblioteques Valencianes i el Premi Empar de Lanuza. A Bromera ens deixa *El secret de les cinc llegendes*, *Els acudits de Llorenç*, *Nous acudits de Llorenç* i *Els animals agraïts per a infants*, i la seua participació en *Més contes, per favor!*, una guia pràctica per a contar històries adreçada al públic adult.

Un tresor amagat

A qui no li agradaria trobar un tresor? Això sí, Llorenç explicava que la millor riquesa és aquella que no es compra ni es ven, la que manca de valor econòmic. Exactament com el tresor que trobarem al final d'*El secret de les cinc llegendes*, molt millor que el de joies i monedes d'or que imaginem quan comencem a llegir. Sens dubte, així és també el que hem heretat de Llorenç Giménez, un tresor molt valuós en forma d'històries que no hem de tancar en cap cofre, sinó que, paradoxalment, ens farà més rics a mesura que el compartim amb més gent.

Marta Estrelles

EL RETROVISOR

«A la Lluna
de València» i

Sherlock
Holmes:

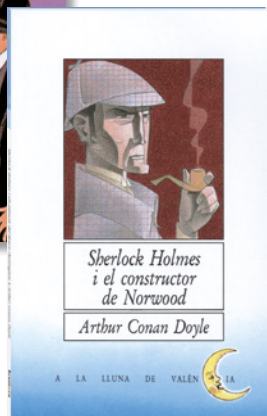
*l'idil·li
continua*

Sherlock Holmes i els plànols
del Bruce-Partington
Arthur Conan Doyle
Bromera, 1987

Sherlock Holmes i el constructor
de Norwood

Arthur Conan Doyle
Bromera, 1990

Com és que la figura de Sherlock Holmes continua exercint un magnetisme tan poderós sobre els lectors actuals? Al capdavant, el detectiu creat per Conan Doyle no és més que un victorià excèntric amb qui segurament, en la vida real, no seria fàcil conviure. D'acord: és tot un cavaller i no dubta a ajudar els desvalguts; però s'ho creu una miqueta massa, no? Va ben ple de si mateix, no n'hi ha dubte: la modèstia no és el seu fort. Bé, és probable que aquests càrrecs imaginaris continguin algun gra de veritat, però Holmes és molt més que això. La seua capacitat per a analitzar un cas amb racionalitat implacable, fer les deduccions pertinents i senyalar el culpable amb el dit atrapa la imaginació del lector d'avui igual que atrapava la dels seus contemporanis. Les facultats i els coneixements de Holmes superen de bon tros els d'una persona corrent; per tant, les persones corrents llegim els relats amb elevació, com qui es mira en un espill que li torna una imatge afalagadora de si mateix. Però encara hi ha més. Holmes és un filantrop, sí: en darrera instància, voldria erradicar el mal del món. Però també és un hedonista que s'adelita resolent els casos que se li presenten. Sovint és l'interés d'un cas que el trau d'un sospitosos estat d'ensopiment,

d'apatia. La filantropia de Holmes no és constant, i sembla que s'activa especialment davant d'un enigma que cal desxifrar. En això és molt humà i per tant s'assembla a nosaltres, les persones corrents: tots hem experimentat alguna volta la gratificació derivada de resoldre un misteri, de descobrir un secret, d'entendre un acudit molt elaborat o un poema aparentment hermètic. El goig intel·lectual. Tots som descendents de l'*homo ludens*. Possiblement és això el que més acosta Sherlock Holmes a la categoria de clàssic; això i la relació tan rica en matisos que manté amb Watson, el seu particular escuder.

Siga com siga, tenim set de Holmes. I als valencians, qui més ens l'ha sadollada, aquesta set, és l'editorial Bromera i la seua col·lecció «A la Lluna de València». No es van encantar gens, els responsables, ja que un dels primers títols, el número 3, és *Sherlock Holmes i els plànols del Bruce-Partington*, que veié la llum el 1987 en traducció de Víctor Oroval. Tres anys més tard, el 1990, es publicà *Sherlock Holmes i el constructor de Norwood* (número 17), en traducció a quatre mans de Gerard i Remei Bataller. Quants joves valencians deuen haver llegit aquests llibres? El primer va per la tretzena edició i

el segon, per la vuitena: poca broma. Calgué esperar prop de vint anys que detectiu i seguidors de la col·lecció es retrobaren, però va valdre la pena. Fins aquell moment només s'hi havien publicat relats breus; el 2009, en canvi, va aparèixer *El gos dels Baskerville* (número 47), una de les quatre novel·les protagonitzades per Holmes, en traducció de Josep Franco. Després d'això, retorn als relats, dos en un sol volum: *La lliga dels Pèl-rojos / Silver Blaze* (número 54, 2015), en traducció de Josep Marco. I ara en veuen la llum, amb el mateix format, dos més, que junts conformen el volum titulat *Vida i mort de Sherlock Holmes*, en traducció de Meritxell Micó i Josep Marco. Aquests dos relats ocupen una posició estratègica dins l'obra holmesiana: *El problema final* és el de la desaparició, *La casa buida*, el de la reaparició del famós detectiu. No es pot demanar més. O sí. Ja es veu que Bromera, a través d'aquesta col·lecció, ha mostrat un compromís evident amb les aventures de Holmes i Watson. Doyle va escriure un total de seixanta narracions protagonitzades pels nostres herois. De material, no en faltarà. Que continue, doncs, l'idil·li.

Josep Marco

La banca que et toca.

**No hem arribat
a ser el que som
per ambició
sinó per compartir
els teus valors.**